

Praten met gebaren • LESSUGGESTIE • Niveau:

Sluit aan bij het artikel 'Werelddoenvdag' op pag. 1.

• Motivatie

Op 28 september is het Werelddoenvdag. Op die dag wordt wereldwijd extra aandacht gevraagd voor zaken waar doven en slechthorenden tegenaan lopen in de maatschappij. Om de integratie te bevorderen is het belangrijk dat leerlingen zich verdiepen in de wereld van doven en slechthorenden. De leerlingen denken in deze les na over de participatie van doven en slechthorenden in de samenleving en maken kennis met gebarentaal. Als horenden een beetje kennis van de gebarentaal hebben, kan dat een positieve bijdrage leveren aan de integratie van doven en slechthorenden. Deze les sluit aan bij de vakken Nederlands (gebarentaal), MAVO en PAV.

• Doelstellingen

- De leerlingen verplaatsen zich in de wereld van doven en slechthorenden.
- De lln. bedenken hoe doven en slechthorenden het best kunnen integreren in de samenleving.
- De lln. ontdekken dat gebarentaal een echte taal is.
- De lln. leren zelf een beetje gebarentaal.
- De lln. hebben begrip en respect voor mensen met een (auditieve) beperking.

• Werkwijze

- Instap

De VRT brengt elke avond om 19.00u een nieuwsuitzending met een doventolk. Bekijk zonder het geluid aan te zetten een stukje van de laatste nieuwsuitzending op vrt.be/vrtmax/a-z/vrt-nws-journaal-met-vgt/. Kunnen de leerlingen het nieuws op basis van de gebarentaal van de tolk navertellen? Bekijk hetzelfde stukje nog eens met geluid erbij. Hadden de leerlingen het goed begrepen? Bespreek welke stukjes van de gebarentaal ze goed konden 'lezen' en wat hun daarbij hielp (handgebaren, mimiek, liplezen, lichaamstaal). Laat daarna het volgende filmpje van Karrewiet zien over gebarentaal: youtube.com/watch?v=UNEk9AnDqaU. Bespreek het filmpje kort na. Hebben ze hierin iets gehoord wat ze nog niet wisten? Geef de leerlingen ook de ruimte om eventueel iets te vertellen over hun eigen ervaringen met doven en slechthorenden.

- Kern

Vertel dat het 28 september Werelddoenvdag is. Wat vinden de leerlingen ervan dat die dag bestaat? Wat zou het doel ervan zijn? (*meer begrip voor doven en slechthorenden*). Laat ze in groepjes het artikel 'Werelddoenvdag' in KITS lezen en vraag 1 t/m 6 op de werkbladen oplossen. Bespreek de vragen klassikaal na. Stimuleer de verschillende groepjes daarbij elkaars antwoorden aan te vullen en geef zelf zo nodig ook aanvullingen op basis van de voorbeeldantwoorden. Bespreek bij vraag 6 de gebaren die de leerlingen voor de verschillende woorden hebben gevonden. Wat valt ze daarbij op? Wat vinden ze een mooi of verrassend gebaar? Zijn er ook gebaren waarvoor ze zelf een mooier/beter gebaar kunnen bedenken? Wijs erop dat de relatie tussen het gebaar en de betekenis in principe willekeurig is, net zoals de relatie tussen een gesproken woord en de betekenis: begrippen worden immers in verschillende talen anders benoemd/gebaard.

- Slot

Laat de leerlingen ter afsluiting in dezelfde groepjes opdracht 7 doen. De leerlingen bedenken samen één of meer zinnen die ze willen vertalen in gebarentaal. Ze zoeken de bijbehorende handgebaren op in het woordenboek voor VGT en overleggen hoe ze de zin met mimiek en lichaamstaal kunnen ondersteunen. Geef de groepjes tien minuten voorbereidingstijd. Laat de groepjes zin voor zin uitwerken en oefenen. Sommige groepjes zullen in die tijd één zin kunnen voorbereiden, andere meerdere zinnen. Laat de groepjes hun zinnen na afloop presenteren. Kunnen de andere leerlingen de betekenis raden? Bespreek de opdracht na. De leerlingen zullen hebben gemerkt dat er voor het vertalen van zinnen niet alleen kennis nodig is van woordgebaren, maar dat er ook een oplossing moet worden gezocht voor de grammatica. De relaties tussen de woorden in de zin worden bijvoorbeeld verduidelijkt door ze in de ruimte te plaatsen. Als je bijvoorbeeld wil zeggen 'De man belt de vrouw', plaats je de man links en de vrouw rechts in de gebarenruimte, maak je een gebaar dat 'bellen' betekent en gebaar je vervolgens van links naar rechts, om aan te geven dat de man degene is die belt. Lidwoorden bestaan niet in gebarentaal.

Praten met gebaren • LESSUGGESTIE • Niveau:

Sluit aan bij het artikel 'Werelddoenvdag' op pag. 1.

• Meer informatie

Meer achtergrondinformatie over gebarentaal voor de leerkracht:

- nl.wikipedia.org/wiki/Gebarentaal
- uva.nl/shared-content/faculteiten/nl/faculteit-der-geesteswetenschappen/nieuws/2023/06/de-betekenis-van-ruimte-in-nederlandse-gebarentaal.html?cb&cb
- sebastiaanboogaard.nl/kun-je-alles-zeggen-in-gebarentaal/

Websites en filmpjes voor de leerlingen:

- npokennis.nl/story/47/waarom-is-gebarentaal-nodig
- kentalis.nl/ervaringsverhalen/op-deze-school-kan-ik-doen-wat-ik-leuk-vind
- shjong.nl (een website voor dove en slechthorende jongeren)
- schooltv.nl/video-item/eenvandaag-in-de-klas-communiceren-voor-doven-en-blinden (over 'voelgebarentaal' voor mensen die doof én blind zijn)